

[Atli Dam]

bart fejlbedømt min evne til at tale lige så hurtigt på dansk som på færøsk.

Jeg var inde på, at statsministeren refererede en tiltro til, at den færøske udlandsgæld også på kort sigt kan nedbringes. En forudsætning herfor er, at det fortsat må være muligt for Færøerne at have et produktionsapparat, der er intakt, til at udnytte allerede opdukkede og opdukkende alternativer og til udvidelse af disse muligheder. Det vil sige, at vi fortsat vil skulle finansiere en vis overkapacitet.

Jeg nævnte, at jeg takkede Fremskridtspartiet for, at denne debat var rejst. Til gengæld er der intet at takke for, hvad angår Fremskridtspartiets deltagelse i debatten. Jeg bemærkede, at fru Kirsten Jacobsen endnu en gang fremsatte krav om udskrivelse af valg på Færøerne. Jeg troede, at det kun var CIA-lignende organisationer, der kunne gå og pusle med inden- og udenlandske parlamentariske kup. Det kan godt være, at vi skal have valg på Færøerne i utide, men det skal ikke være på Fremskridtspartiets foranledning og så sandelig heller ikke på Folketingets eller regeringens. Det skal være på lagmandens og Lagtingets foranledning. Men under alle omstændigheder bliver der valg på Færøerne i 1994, senest den 16. november, kan jeg trøste fru Kirsten Jacobsen med. Og da kommer de fæle socialister blandt andre politikere til at stå over for deres egentlige dommere, som fælder en dom – normalt af fire års varighed.

De betydelige investeringer i fiskerisektoren i 1970'erne og 1980'erne og fiskerisubsidier er ankepunkter, hvor politikerne specielt skulle have et meget stort ansvar. Og det har vi også, vi har et stort medansvar, men set både med nutidige og samtidige briller er der betydeligt modificerende elementer og begrundelser for investeringerne og subsidierne. Alternativet til subsidierne var oprindelig en fortsat eksport af uforarbejdet råstof, det vil sige ingen beskæftigelse på landjorden. Så i begyndelsen var subsidierne berettigede, så meget mere som konkurrenterne i Norge, Island og andre steder benyttede subsidier. Fejlen var, at disse subsidier kørte alt for længe, selv om der var nogle, der allerede i 1978 slog til lyd for en ændring og reduktion. At det først senere – i 1980'erne – lykkedes at få påbegyndt den reduktion, som nu må betragtes som så godt som tilendebragt, var ikke alene politisk uansvarlighed fra fær-

øsk side, men skyldtes også, at de varer, som vi skulle konkurrere med, alle andre steder var subsidieret og fortsat er beskyttet, bl.a. i EF.

De 20-25 store trawlere i 20-100 millioner kroners-klassen, som blev bygget i 1980'erne, skulle sikre alternativ beskæftigelse uden for Færøernes 200-sømil-zone for netop at rette op på tab i ressourcer andre steder. De har altså ikke decimeret de traditionelle bestande i de hjemlige farvande. En del af satsningen mislykkedes, og vi havde tab på disse skibe. Men vi havde været ilde stedt i dag, hvis vi ikke havde haft den resterende kapacitet, bl.a. 5-6 store rejsetrawlere og 4 store filetfabrikstrawlere til Barentshavet nu, hvor nye muligheder viser sig. Og det gør der jo altid; det viser erfaringen. I forgårs kunne vi fange knap 15.000 t i Barentshavet, i går 21.000 t, altså en ændring på 50 pct. over en nat. De store, nyopbyggede rejfefelter i internationalt farvand kunne slet ikke have været udnyttet uden de trawlere, der blev bygget i 1980'erne.

Et tredje felt er fejlslagne investeringer i opdrætserhvervet. Fejlene fjerner dog ikke det faktum, at her ligger et af de væsentligste potentialer i udviklingen, som vi i dag behersker styringen af.

Fornemmelsen af for lille efterlevn af ekspertise i 1970'erne og 1980'erne er meget overdimensioneret. Vi har så sandelig lyttet til eksperter, alskens eksperter, både såkaldte og rigtige eksperter. Så vi skal fortsat være meget på vagt nu, hvor vi som aldrig før er i eksperternes og bureaukraternes vold, ja, nærmest gidsler, så vi så vidt muligt kan foretage justeringer ekspres, hver gang det viser sig, at eksperterne tog fejl. Og fejl vil der komme i ethvert system med så stort et antal frihedsgrader som i fiskerierhvervet. Eksperterne kan bagefter beklage, men det kan befolkningen ikke, den skal bære yderligere byrder.

Så mit råd til landsstyret og regeringen skal endnu en gang være at være meget på vagt med løbende alternativer, hver gang det går galt.

Hvad monopolselskabet angår, har jeg allerede fremsat min profeti: Der dukker nu en række små kælder- og skurvirksohmheder op, som kan tilbyde en bedre pris end den, monopolet i længden vil kunne tilbyde.

Men i øvrigt endnu en gang tak for, at vi fik denne debat.